

Steeckt van verre ick heb luttel an Ik heb er niets aan als je van veraf steekt

Jan van Stijevoort was een priester in Luik en Utrecht die aan het begin van de zestiende eeuw gedichten verzamelde. Zijn handgeschreven verzameling is bewaard gebleven en in zijn geheel te lezen op https://www.dbnl.org/tekst/stij001refe01_01/index.php. Van Stijevoort had een brede belangstelling en was niet louter geïnteresseerd in religieuze poëzie. Een van de gedichten uit zijn verzameling is een refereyn met de stockregel 'Steeckt van verre ick heb luttel an'. Het gaat over een jongeman die een steekspel speelt bij een levenslustige vrouw. Ach, zelfs bij deze minisamenvatting valt op dat... Nou, er valt wel het een ander op. Draag het gedicht eens voor in een vrolijk gezelschap.

Veel plezier ermee,

Bas Jongenelen

Een vrouken dat gheru gheuecht orboort
heeft op gehanghen een prijs om tsteken
Een ionghelinck cloick heeft dat ghehoort
hij wou een speerken teghen haer breken
Hy boot haer die hanschoe dat wou sij wreken
sy was hem ter stont bereet tontfane
Mer van te voren wou hij bespreken
dat sij hem soude leveren schildt ende bane
Ick meender seijdhij mijn helm aen te slane
want ghy moet weten wat ick can
Hy meende rechtevoort tusschen die knien te gane
Doen spracse tis al anders te verstanen
steect van verre ic heb luttel an

Die ionghelinck was opt steken rasch
want hij was cloick ende wel ghemoet
Ick hangher seijdhij mijn geheel harnasch
steect ic niet doer den scilt int roet
Mijn speer is dick ende wel ghevoet
noyt man en verlangkede meer om campen
Voren ront al waert een cloit
en achter hanghender aen twe clampen
Soudict verliesen twaer veel rampen
noijt man soe cloeckelick strijt en verwan
My leekens syn ghesont voer coortsen voer crampen
Doen sprac tvrouken men begint hier te scampen
Steeckt van verre ick heb luttel an

Een vrouw die graag genoegens ondergaat,
heeft een prijs uitgelooft voor een steekspel.
Een kloeke jongeman heeft dat gehoord
en wilde wel een speer voor haar in actie brengen.
Hij bood haar zijn handschoen, zij nam deze op.
Zij was meteen bereid hem te ontvangen,
maar van tevoren wilde hij afspreken
dat zij hem een schild en vlag zou leveren.
'Ik breng,' zei hij, 'mijn helm mee,
zodat jij kunt zien wat ik kan.'
Hij wilde recht tussen haar knieën gaan.
Toen sprak zij: 'Je hebt het verkeerd begrepen,
ik heb er niets aan als je van veraf steekt.'

De jongeling begon snel te steken,
want hij was kloek en van goede zin.
'Ik hang hier,' zei hij, 'in mijn harnas,
ik steek niet door het schild in de roos.
Mijn speer is dik en goed doorvoed.'
Nooit wilde iemand harder strijden,
aan de voorkant had hij een rond aanvalswapen
en daarachter hingen twee verstevigingen.
'Als ik verlies, dan is dat een grote ramp,
nooit heeft een man zo'n kloeke strijd verloren.
Mijn leden zijn gezond, zonder koorts of kramp.'
Toen sprak de vrouw: 'Hier moet je stoten,
ik heb er niets aan als je van veraf steekt.'

Om steken had hij een goet ghestel
des had sij in haer hertgen groot riveel
Hij woude rechtevoort mitten speer int vel
sijn winpel hinc hij voer haer casteel
Voordie achterpoort geeftmen tijneel
daer menich ruyter ter poorten uut spranck
Ende voer die doere van een prieel
daer scermtmen nae den vrouwen danck
Daer was ghemaect een schoon behanck
van leufens het sach menich man
Tot haer maeckte hij sijnen ganck
Mer altijd was der vrouwen sanck
steeckt van verre ick heb luttel an

Prinche

En trouwen this goet te weeten
dient spel verliest datment hem verwijt
Niemand en pijn hem te hooch te vermeten
der vrouwen streken houwen strijt
Der vrouwen scildt niet lichtelic en splijt
hy is beter in te steken dan een wan
Om steken was des knapen appetijt
Altijt vrouwen sonder respijt
steect van verre ick heb luttel an

Voor het steken had hij een goed gestel,
zij had hartstikke zin in een grote strijd.
Hij ging rechtdoor met zijn gespierde speer,
zijn vlag hing hij voor haar kasteel.
Bij de achterpoort was het tafereel
waar menig ridder de poort uitvloog.
En voor de deur van het prieel,
waar men schermt om vrouwelijke aandacht,
daar was zo'n mooi doek opgehangen
dat je van levensdagen niet hebt gezien.
Daar ging hij op af.
Maar weer klonk daar de vrouwenzang:
'Ik heb er niets aan als je van veraf steekt.'

Prins

Het is, echt waar, goed om te weten
dat wie het spel verliest, verwijten krijgt.
Niemand deed te veel zijn best om hoog te mikken.
De streken van de vrouwen houden stand,
want een vrouwenschild splijt niet makkelijk.
Maar steek hem beter daarin dan in een korf.
Het steekspel was het genot van de knaap,
maar zonder uitstel zei de vrouw weer:
'Ik heb er niets aan als je van veraf steekt.'